

บทที่ ๒

แนวทางการจัดเฉพาะกิจสำหรับกองทัพบก ในการปฏิบัติการกิจ ในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

๒.๑ การปฏิบัติงานบรรเทาภัยพิบัติของกองทัพบก : จากอดีตสู่ปัจจุบัน

ในอดีตที่ผ่านมา การปฏิบัติการทางทหารที่เกี่ยวข้องกับการบรรเทาสาธารณภัยนั้น กองทัพได้ดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ (ผนวก ข) ซึ่งกำหนดบทบาทให้กระทรวงกลาโหมเป็นส่วนราชการที่ให้การสนับสนุนทรัพยากรที่มีอยู่กับหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบหลัก เมื่อมีการร้องขอจากหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบหลักดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยได้ประสบกับเหตุการณ์ภัยพิบัติต่างๆ (โดยเฉพาะอย่างยิ่งภัยพิบัติจากธรรมชาติ) ที่ปัจจุบันมีความถี่ในการเกิดมากขึ้น และทวีความรุนแรงมากขึ้นเป็นลำดับ ส่งผลกระทบต่อความเสียหายกับชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นจำนวนมาก ซึ่งแม้ว่ากฎหมายข้างต้นกำหนดให้มีหน่วยงานหลักด้านภัยพิบัติรับผิดชอบโดยตรงแล้วก็ตาม แต่ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นทุกครั้งที่เกิดเหตุการณ์จากภัยพิบัติก็ยังคงเป็นปัญหาและอุปสรรคคล้ายคลึงกับบทเรียนที่ผ่านมา

ในภาพรวมของการบรรเทาภัยพิบัติของหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีประเด็นที่น่าสนใจต่อการปฏิบัติงานด้านการบรรเทาภัยพิบัติ

ที่สัมพันธ์กับกองทัพ ที่ให้การสนับสนุนหน่วยงานต่างๆ ตามกฎหมายข้างต้น บางกรณีกองทัพจำเป็นต้องแสดงบทบาทในการปฏิบัติการบรรเทาภัยพิบัติ ในฐานะหน่วยงานหลักตามภาพลักษณ์ที่เกิดขึ้น ในการรับรู้รับทราบของสาธารณชนโดยทั่วไป เหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากการปฏิบัติ หรือ การตอบสนองต่อสถานการณ์ของกองทัพนั้นมีความรวดเร็ว และอาจ ถือได้ว่าเป็นหน่วยงานของรัฐหน่วยแรกๆ ที่เข้าถึงพื้นที่ประสบภัยพิบัติ ก่อนหน่วยงานอื่น จนได้รับการยอมรับและชื่นชมจากสังคมไทยโดยรวม ตามที่สังคมได้รับรู้รับทราบอยู่ในปัจจุบัน การนี้เมื่อพิจารณาถึงพระราชบัญญัติ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันได้กำหนด หลักการทางโครงสร้างองค์การและแนวทางในการปฏิบัติว่าให้มีคณะกรรมการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบาย ในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ บูรณาการระบบ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระหว่างหน่วยงานต่างๆ โดยมีหน่วยงานกลาง คือ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำ แผนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ปฏิบัติ ประสานการปฏิบัติ และสนับสนุนการปฏิบัติกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในประเด็น เดียวกัน กฎหมายกำหนดหลักการในทางปฏิบัติไว้ว่า ให้อธิบดีกรมป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย ทำหน้าที่ผู้อำนวยการกลางและมีผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ผู้บริหารท้องถิ่นทำหน้าที่ผู้อำนวยการ และมีอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติภายในพื้นที่ของตน โดยมีหน่วยทหารในพื้นที่ เป็นผู้ให้การสนับสนุนในขีดความสามารถของแต่ละหน่วยตามการร้องขอ

๒.๒ บทบาททหารในการบรรเทาสาธารณภัย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๗ “รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์เอกราชอธิปไตยและ

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

บูรณาภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ และต้องจัดให้มีกำลังทหารอาวุธยุทโธปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย จำเป็น และเพียงพอ เพื่อพิทักษ์รักษาเอกราชอธิปไตย ความมั่นคงของรัฐ สถาบันพระมหากษัตริย์ ผลประโยชน์แห่งชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อการพัฒนาประเทศ” ดังนั้นทหารจึงมีหน้าที่ในการสนับสนุนรัฐบาลในเรื่องการจัดการภัยพิบัติและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งแผนต่าง ๆ ของกองทัพไทย นอกจากจะกำหนดตามแนวคิดการจัดการภัยพิบัติของประเทศไทยข้างต้นแล้ว ยังยึดถือ พ.ร.บ.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๗ ซึ่งมีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นหน่วยรับผิดชอบหลัก

๒.๓ แนวทางการจัดเฉพาะกิจของ ทบ. ในการปฏิบัติการกิจในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

การจัดเฉพาะกิจสำหรับกำลังของ ทบ. ในการปฏิบัติการกิจป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งมีงานสำคัญ ๒ ส่วน คืองานป้องกันบรรเทาสาธารณภัยกับงานช่วยเหลือภัยพิบัติ (ภายหลังสาธารณภัยเกิดขึ้น)

๒.๔ การจัดหน่วยบรรเทาสาธารณภัยภาพรวมของประเทศไทย

๒.๔.๑ การจัดหน่วยบรรเทาสาธารณภัยของกระทรวงกลาโหม

๒.๔.๑.๑ ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกระทรวงกลาโหม (ศบภ.กท.) เพื่อให้การปฏิบัติงานในการป้องกัน แก้ไข และบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดจากสาธารณภัย และอุบัติเหตุ รวมทั้งการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติของ กท. เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล จึงจัดตั้ง ศบภ.กท. โดยมี

๒.๔.๑.๑ (๑) รมว.กท. เป็น ผอ.ศบภ.กท. ปล.กท.

๒.๔.๑.๑ (๒) ผบ.ทสส. เป็น รอง ผอ.ศบภ.กท.

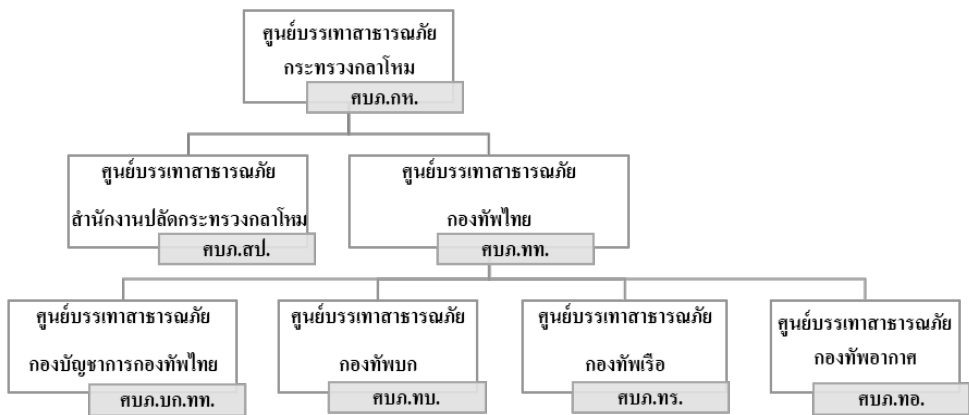
กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ ■

๒.๔.๑.๑ (๓) ผบ.ทบ. ผบ.ทร. และ ผบ.ทอ. เป็น ผช.ผอ.ศบภ.กท.

๒.๔.๑.๑ (๔) อธิบดี ปภ. จก.สม. ผอ.สงป.กท. จก.ฉน. และจก.กง.กท. เป็นกรรมการ

๒.๔.๑.๑ (๕) ผอ.สนผ.กท. เป็นกรรมการและ เลขาธิการ

๒.๔.๑.๑ (๖) จก.กร.ทหาร และ ผอ.สกร.สนผ.กท. เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ

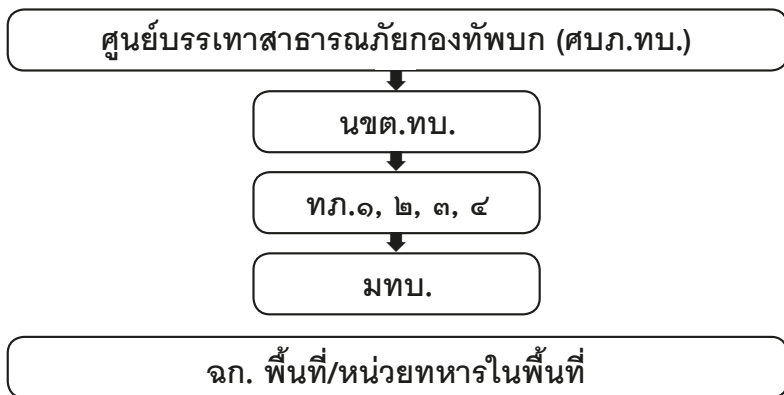
รูปที่ ๒.๑ แสดงโครงสร้างการจัดศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกระทรวงกลาโหม

๒.๔.๒ การจัดหน่วยบรรเทาสาธารณภัยของกองทัพบก

๒.๔.๒.๑ ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก (ศบภ.ทบ.)

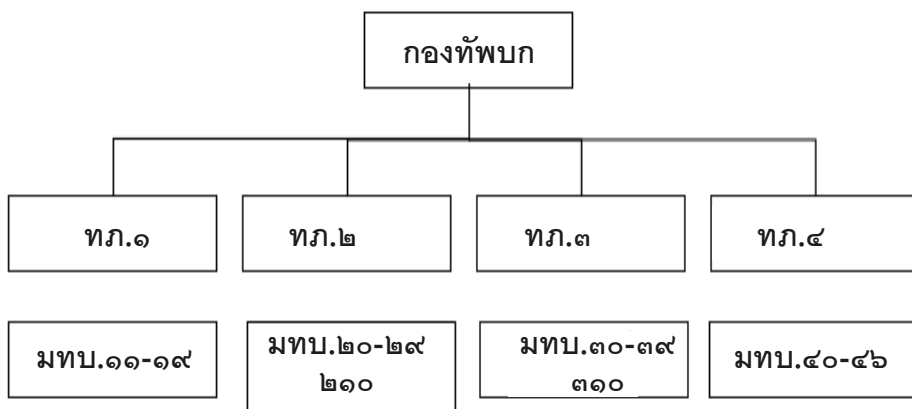
เพื่อให้การปฏิบัติงานในการป้องกัน แก้ไข และบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้น รวมทั้งการช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยพิบัติของกองทัพบก เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล จึงจัดตั้ง ศบภ.ทบ. โดยมี ผบ.ทบ. เป็น ผอ.ศบภ.ทบ. รอง ผบ.ทบ. เป็น รอง ผอ.ศบภ.ทบ. ผช.ผบ.ทบ. เป็น ผช.ผอ.ศบภ.ทบ.

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

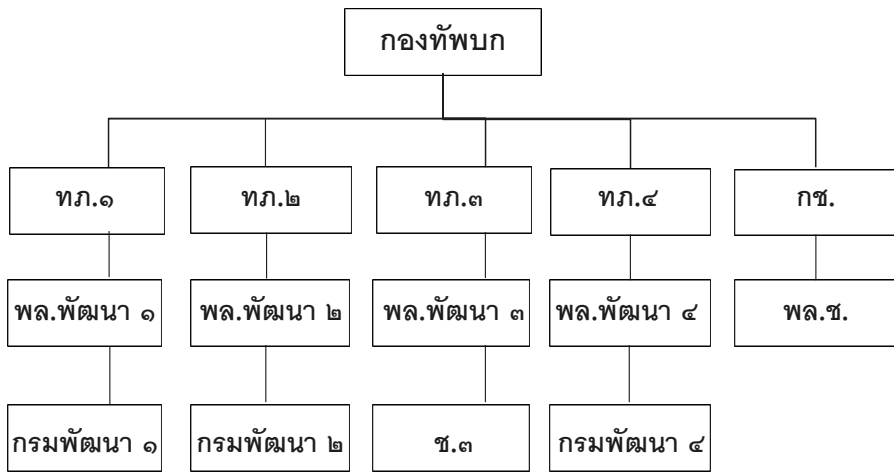

รูปที่ ๒.๒ ผังโครงสร้างการจัดศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก

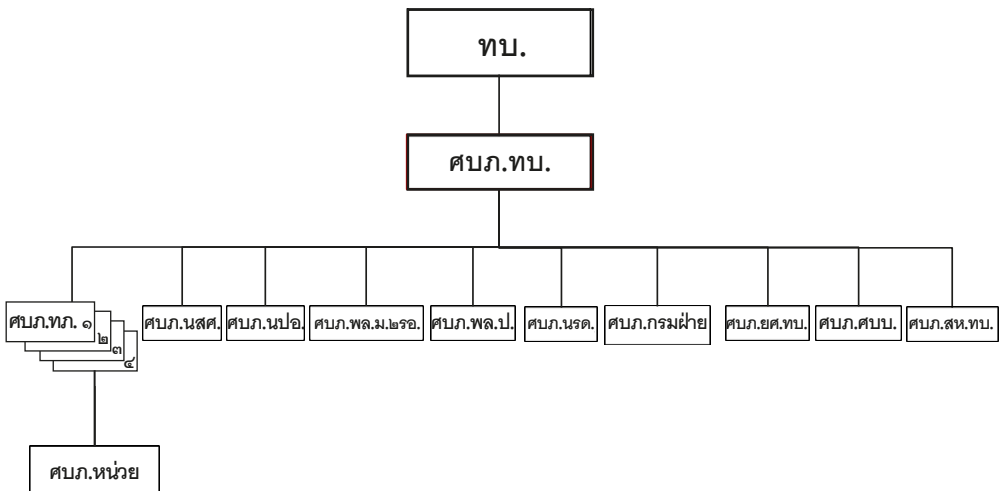
การจัดหน่วยของกองทัพบกในส่วนราชการที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือภัยพิบัติ สามารถแบ่งได้เป็น ๒ ส่วน (แสดงดังรูปที่ ๒.๑) ประกอบด้วย ส่วนภูมิภาค ส่วนพัฒนา

รูปที่ ๒.๓ ผังโครงสร้างการจัด ทบ. ส่วนภูมิภาค (หน่วยประสานงานประจำพื้นที่)

รูปที่ ๒.๔ ผังโครงสร้างการจัด ทบ. ส่วนพัฒนาประเทศ (หน่วยช่วยส่วนรวม)

รูปที่ ๒.๕ ผังโครงสร้างการจัดศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

๒.๔.๒.๒ หน้าที่ของศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก (ศบภ.ทบ.)

เพื่อให้การปฏิบัติงานในการป้องกัน และช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุภัยและสาธารณภัยของ ศบภ.ทบ.ในฐานะศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก (ศบภ.ทบ.) เป็นไปด้วยความเรียบร้อยจึงให้ปฏิบัติดังนี้

๒.๔.๒.๒ (๑) ให้ฝ่ายต่างๆ ใน ศบภ.ทบ. ปฏิบัติหน้าที่เป็นฝ่ายต่างๆ ของ ศบภ.ทบ. ตามสายงานที่เกี่ยวข้อง โดย ผบ.ทบ./ผอ.ศบภ.ทบ. ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บัญชาการศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก (ผอ.ศบภ.ทบ.)

๒.๔.๒.๒ (๒) ให้ ฝกร.ศบภ.ทบ. มีหน้าที่และความรับผิดชอบหลักในการกิจการช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุภัย และสาธารณภัย ดังนี้

๒.๔.๒.๒ (๓) วางแผน อำนวยการ ประสานงาน สั่งการ กำกับดูแลและให้การสนับสนุนที่เกี่ยวข้องต่อการปฏิบัติของหน่วยต่างๆ ใน ทบ. ในการกิจการช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุภัยและสาธารณภัย รวมทั้งการปฏิบัติในขั้นการบูรณะสภาพความเสียหายโดยยึดถือ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นหลักในการดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุภัยและสาธารณภัย

๒.๔.๒.๒ (๔) เป็นศูนย์กลางในการประสานงานกับหน่วยต่างๆ ทั้งในและนอก ทบ. ในการอำนวยการช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุภัยและสาธารณภัย รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์รับบริจาคเงิน และสิ่งของเพื่อนำไปแจกจ่ายช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยดังกล่าวด้วย

๒.๔.๒.๒ (๕) อำนวยการและดำเนินการประชาสัมพันธ์ โดยสื่อทุกชนิดที่มีอยู่ของ ทบ. หรือผ่านสื่อมวลชนอื่นๆ เพื่อเตือนภัย รายงานเหตุการณ์และการปฏิบัติการช่วยเหลือของ ทบ. และ/หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้คำแนะนำการปฏิบัติต่างๆ

กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ ■

๒.๔.๒.๒ (๖) ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบจาก ศบภ.กท./ศบภ.ทท. และตามที่ ผบ.ทบ./ผอ.ศบภ.ทบ. มอบหมาย

๒.๔.๒.๒ (๗) ให้ นขต.ทบ.จัดตั้งศูนย์บรรเทาสาธารณภัยทุกระดับหน่วย ให้สอดคล้องกับการจัดและการดำเนินงานของ ศบภ.ทบ. และเป็นหน่วยรับผิดชอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกัน แก้ไข บรรเทาภัยพิบัติ และช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติของ ทบ.

๒.๔.๒.๒ (๘) ให้ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยทุกระดับหน่วยจัดทำแผนการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกัน แก้ไข และบรรเทาภัยพิบัติที่เกิดจากสาธารณภัยและอุบัติเหตุ โดยการประสานงานกับฝ่ายพลเรือนในพื้นที่ รวมทั้งแผนการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติของหน่วย

๒.๔.๒.๓ การแบ่งมอบความรับผิดชอบ แบ่งเป็น ๓ ส่วน

๒.๔.๒.๓ (๑) ส่วนบังคับบัญชา ได้แก่ กองทัพบก/ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก/ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก โดยมีกรมกิจการพลเรือนทหารบก/ฝ่ายกิจการพลเรือน ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก/ฝ่ายกิจการพลเรือน ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก เป็นหน่วยหลักทางฝ่ายอำนาจการมีหน้าที่อำนาจการ ประสานงาน และควบคุมการปฏิบัติของหน่วยในการจัดการสาธารณภัยให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

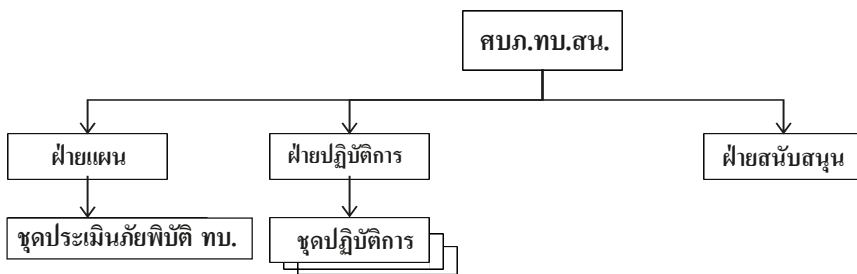
๒.๔.๒.๓ (๒) ส่วนปฏิบัติการ ได้แก่ กองทัพภาค/ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพภาค/ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพภาค/หน่วยขึ้นตรงกองทัพบก/หน่วยขึ้นตรงศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบกเป็นหน่วยปฏิบัติหลักและในบางสถานการณ์ กรมฝ่ายกิจการพิเศษ และกรมฝ่ายยุทธบริการจะเป็นหน่วยปฏิบัติหลัก

๒.๔.๒.๓ (๓) ส่วนสนับสนุน ได้แก่ กรมฝ่ายกิจการพิเศษ และกรมฝ่ายยุทธบริการ

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

๒.๔.๒.๔ ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก ส่วนหน้า (ศบภ.ทบ.สน.)

อำนาจตามมาตรา ๓๑ แห่ง พ.ร.บ. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ในฐานะผู้บัญชาการเหตุการณ์ ความรุนแรงระดับ ๔ เข้าควบคุมสถานการณ์ มีอำนาจสั่งการและบัญชาการทุกพื้นที่ที่พระราชอำนาจจักร โดย ศบภ.ทบ. จะจัดตั้ง ศบภ.ทบ.สน. ขึ้นเพื่อสนับสนุน กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บก.ปภ.ช.)

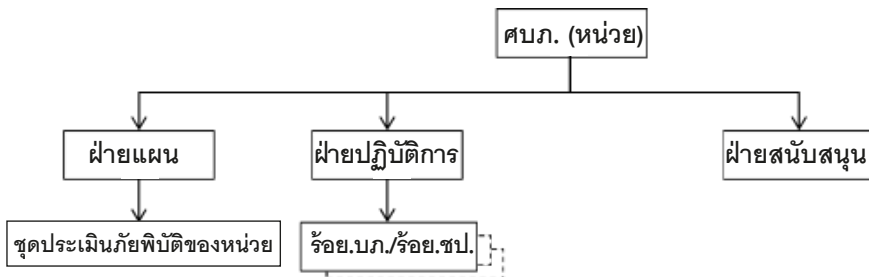
๒.๔.๒.๔ (๑) ศบภ.ทบ.สน. มี ผบ.ทบ./ผอ.ศบภ.ทบ. หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจาก ผบ.ทบ./ผอ.ศบภ.ทบ. เป็นผู้บัญชาการ ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก ส่วนหน้า มีหน้าที่ในการให้นโยบาย และสั่งการในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๒.๔.๒.๔ (๒) ฝ่ายแผน มีหน้าที่ในการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ โดยใช้ข้อมูลจากชุดประเมินภัยพิบัติกองทัพบก (Army Disaster Assessment Team : ADAT) และจากแหล่งอื่นๆ ที่เชื่อถือได้ในการวางแผนปรับปรุง และคลี่คลายสถานการณ์

๒.๔.๒.๔ (๓) ฝ่ายปฏิบัติการ มีหน้าที่ในการนำแผนที่ได้จากฝ่ายแผนมาดำเนินการและอำนวยความสะดวกการปฏิบัติของชุดปฏิบัติการ

๒.๔.๒.๔ (๔) ฝ่ายสนับสนุน มีหน้าที่ดำเนินการสนับสนุน ยุทโธปกรณ์ เครื่องมือและอุปกรณ์การดำเนินการด้านงบประมาณและอื่นๆ ให้การปฏิบัติของทุกฝ่ายสำเร็จภารกิจ

๒.๔.๒.๕ ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยหน่วย (ศบภ.(หน่วย)) เมื่อเกิดภัยพิบัติและหน่วยได้รับการร้องขอให้เข้าสนับสนุนศูนย์ปฏิบัติการของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งพื้นที่ ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ (ศบก.อ.) ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด/กรุงเทพมหานคร (ศบก.จ./ศบก.กทม.) ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ในการป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติ สำหรับภัยขนาดเล็ก (ระดับ ๑) และภัยขนาดกลาง (ระดับ ๒) (ก่อนที่จะมีการยกระดับเป็นการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ ๓) หรือ การจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔)) ให้จัดโครงสร้าง ศบภ.หน่วย ในกรณีสถานการณ์ปกติไม่มีภัยพิบัติให้อยู่ในโครงสร้างของหน่วยตามปกติ) ดังนี้

รูปที่ ๒.๗ ผังโครงสร้างการจัดศูนย์บรรเทาสาธารณภัย (หน่วย)

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

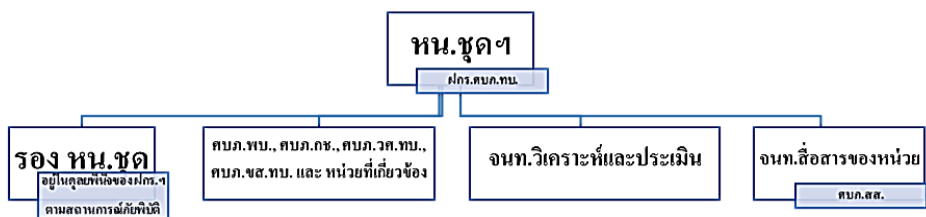
๒.๔.๒.๕ (๑) ศบภ.(หน่วย) มี ผบ.หน่วย หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจาก ผบ.หน่วย เป็นผู้บัญชาการศูนย์บรรเทาสาธารณภัยหน่วย มีหน้าที่ในการให้นโยบายและสั่งการในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๒.๔.๒.๕ (๒) ฝ่ายแผน มีหน้าที่ในการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์โดยใช้ข้อมูลจากชุดประเมินภัยพิบัติของหน่วย (Unit Disaster Assessment Team : UDAT) และจากแหล่งอื่นๆ ที่เชื่อถือได้ วางแผน ปรับปรุงสถานการณ์

๒.๔.๒.๕ (๓) ฝ่ายปฏิบัติการ มีหน้าที่ในการนำแผนที่ได้จากฝ่ายแผน มาดำเนินการอำนวยการการปฏิบัติของกองร้อยบรรเทาสาธารณภัย/กองร้อยช่วยเหลือประชาชน

๒.๔.๒.๕ (๔) ฝ่ายสนับสนุน มีหน้าที่ดำเนินการสนับสนุนยุทโธปกรณ์ เครื่องมือและอุปกรณ์การดำเนินการด้านงบประมาณ และอื่นๆ ให้การปฏิบัติของทุกฝ่ายสำเร็จภารกิจ

๒.๔.๒.๖ การจัดชุดประเมินภัยพิบัติกองทัพบก (ADAT : Army Disaster Assessment Team)

รูปที่ ๒.๘ แสดงโครงสร้างการจัดชุดประเมินภัยพิบัติกองทัพบก
(ADAT : Army Disaster Assessment Team)

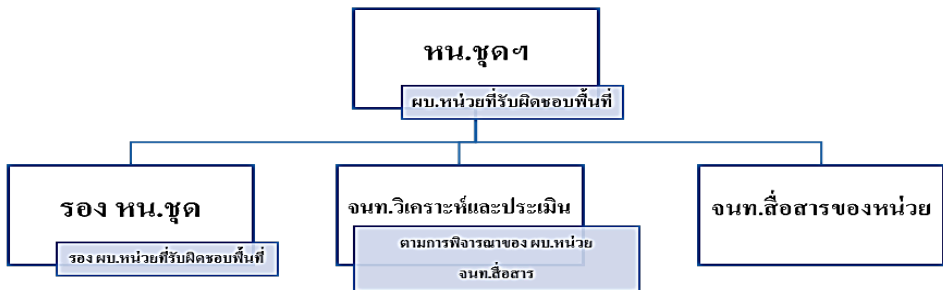
หน้าที่ของชุดประเมินภัยพิบัติกองทัพบก

- ประสานกับกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บก.ปภ.ช.)

- วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปสู่การจัดกำลังพล เครื่องมือ ที่เหมาะสมกับภัยพิบัติ ตลอดจนมาตรการต่างๆ ที่จะป้องกันอุบัติเหตุหรืออันตรายที่จะเกิดขึ้นในการเข้าดำเนินการช่วยเหลือประชาชน

- จัดการสถาปนาการติดต่อสื่อสารเพื่อให้สามารถติดต่อสื่อสารกับหน่วยที่เข้าดำเนินการและสามารถติดต่อสื่อสารกับฝ่ายพลเรือนได้

๒.๔.๒.๗ การจัดชุดประเมินภัยพิบัติหน่วย (UDAT : Unit Disaster Assessment Team)

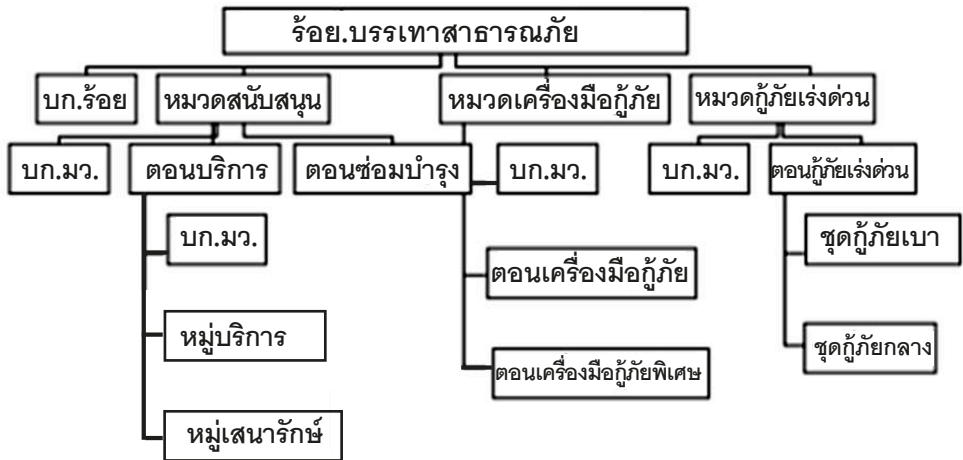

รูปที่ ๒.๙ แสดงโครงสร้างการจัดชุดประเมินภัยพิบัติหน่วย
(UDAT : Unit Disaster Assessment Team)

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

หน้าที่ของชุดประเมินภัยพิบัติหน่วย

- ประสานกับกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งพื้นที่ (องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล/เมืองพัทยา) ศูนย์บัญชาเหตุการณ์อำเภอ (ศบก.อ.) ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด/กรุงเทพมหานคร (ศบก.จ./ศบก.กทม.) และศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัด/กรุงเทพมหานคร
- วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปสู่การจัดกำลังพล เครื่องมือที่เหมาะสมกับภัยพิบัติ ตลอดจนมาตรการต่างๆ ที่จะป้องกันอุบัติเหตุหรืออันตรายที่จะเกิดขึ้น ในการเข้าดำเนินการช่วยเหลือประชาชน
- จัดการสถาปนาการติดต่อสื่อสารเพื่อให้สามารถติดต่อสื่อสารกับหน่วยที่เข้าดำเนินการ และสามารถติดต่อสื่อสารกับฝ่ายพลเรือนได้
- ดำเนินการให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยในเบื้องต้น

รูปที่ ๒.๑๐ แสดงโครงสร้างการจัดหน่วยกองร้อยบรรเทาสาธารณภัย

๒.๕ ขอบเขต และขั้นตอนในการปฏิบัติ

๒.๕.๑ ขอบเขตการปฏิบัติ ได้แก่ การป้องกัน การบรรเทา และการฟื้นฟูบูรณะในสาธารณภัย ขั้นตอนปฏิบัติมี ๓ ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนเตรียมการ ขั้นตอนปฏิบัติเมื่อเกิดภัย และขั้นตอนฟื้นฟูบูรณะ ซึ่งการปฏิบัติเมื่อเกิดภัยแต่ละประเภทอาจแตกต่างกันในรายละเอียด เนื่องจากในแต่ละภัยมีเงื่อนไข การปฏิบัติที่แตกต่างกัน ดังนั้นบางขั้นตอนของบางภัยสามารถละเว้นการปฏิบัติที่ไม่จำเป็นในแต่ละขั้นตอนได้ โดยทั่วไปแล้วมีการปฏิบัติในแต่ละขั้นตอน

๒.๕.๒ ขั้นตอนการเตรียมการ

๒.๕.๒.๑ การจัดทำแผนบรรเทาสาธารณภัย โดยยึดกรอบแนวทางจากแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ แผนบรรเทาสาธารณภัยกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๘

๒.๕.๒.๒ การแบ่งพื้นที่รับผิดชอบในการช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยพิบัติมอบหมายให้หน่วยต่างๆ ของกองทัพบกรับผิดชอบในแต่ละพื้นที่ ตามการแบ่งมอบของแผนบรรเทาสาธารณภัยกระทรวงกลาโหม

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการบรรเทาภัยพิบัติต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพและมีความอ่อนตัวในการปฏิบัติ รวมทั้งให้การช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยพิบัติในพื้นที่เป็นไปโดยทั่วถึงและไม่ซ้ำซ้อน พร้อมกันนี้ได้กำหนดผู้แทน กท.ที่ได้รับมอบหมายเป็นกรรมการในกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (กอบภ.จ.) และกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ (กอบภ.อ.)

๒.๕.๒.๓ การเตรียมการก่อนเกิดภัย เป็นการเตรียมการป้องกันภัยพิบัติ เริ่มตั้งแต่ในภาวะปกติ โดยเน้นถึงความสำคัญของการเตรียมการล่วงหน้าในรูปแบบวิธีการป้องกัน เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติดังกล่าว การจัดระบบหน้าที่ความรับผิดชอบและการอำนวยความสะดวกปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในภาพรวมของกองทัพบก จึงให้กองทัพบก/ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก/ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก (โดยฝ่ายกิจการพลเรือน ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก/ฝ่ายกิจการพลเรือน ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก) เป็นฝ่ายอำนวยการหลัก ดำเนินการดังนี้

๒.๕.๒.๓ (๑) วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล และประชาสัมพันธ์ในการเตรียมการช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยพิบัติในส่วนที่รับผิดชอบ รวมทั้งสนับสนุนหน่วยงานฝ่ายพลเรือนเมื่อได้รับการร้องขอ

๒.๕.๒.๓ (๒) ติดตามสถานการณ์สาธารณภัยและเฝ้าระวังรวบรวมสถิติข้อมูลสาธารณภัยในพื้นที่และข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ประเมินความเสี่ยงภัยและโอกาสที่จะเกิดภัยตามฤดูกาลในพื้นที่ รวมทั้งแจ้งเตือนภัยให้หน่วยงานและประชาชนทราบในโอกาสแรกที่สามารถกระทำได้

๒.๕.๒.๓ (๓) ประสานการปฏิบัติกับส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ภาคเอกชนและองค์กรการกุศลที่เกี่ยวข้องในการแบ่งมอบพื้นที่และงานที่จะให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติเป็นไปโดยทั่วถึงและไม่ซ้ำซ้อนกัน

๒.๕.๒.๓ (๔) เตรียมแผนการปฏิบัติ การฝึกอบรมและให้

ความรู้ในด้านการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติร่วมกับฝ่ายพลเรือนตามห่วงโซาที่เหมาะสม

๒.๕.๒.๓ (๕) จัดเตรียมกำลังพล ยุทโธปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ รวมทั้งระบบสื่อสารและสารสนเทศ (ระบบหลักและระบบรอง รวมถึงยามฉุกเฉิน) สำหรับการช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้พร้อมใช้ปฏิบัติงานได้ตลอด เมื่อได้รับการร้องขอ

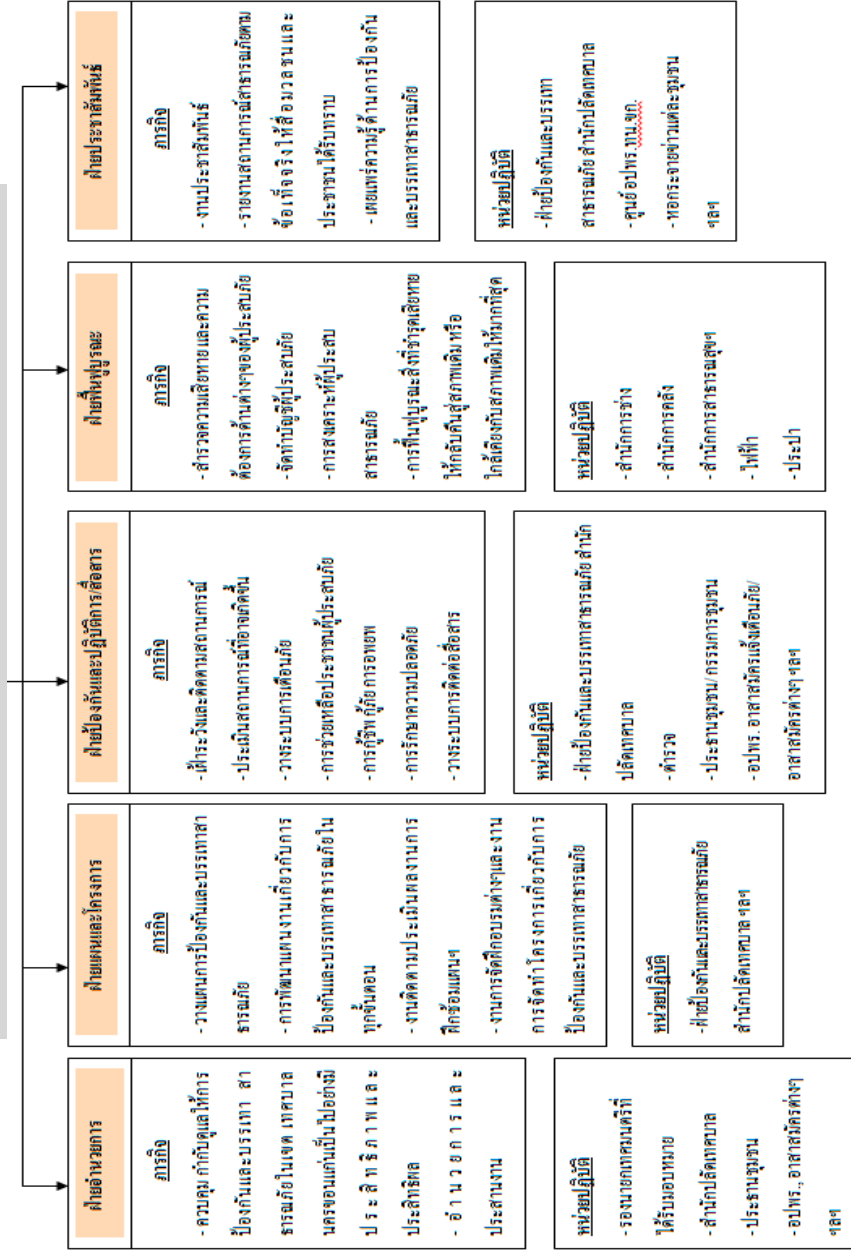
๒.๕.๒.๓ (๖) จัดเตรียมชุดประเมินภัยพิบัติกองทัพบก (ADAT : Army Disaster Assessment Team) เพื่อเข้าประเมินภัยพิบัติระดับ ๓ และ ๔ ที่เกิดขึ้นก่อนพิจารณาจัดกำลังพลและเครื่องมือเข้าช่วยเหลือ โดยมีผู้แทนจากกรมกิจการพลเรือนทหารบก/ฝ่ายกิจการพลเรือนศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก/ฝ่ายกิจการพลเรือนศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบกเป็นหัวข้อและหน่วยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นทีมประเมิน

๒.๕.๒.๓ (๗) จัดเตรียมชุดประเมินภัยพิบัติของหน่วยทุกระดับ (UDAT : Unit Disaster Assessment Team) เพื่อเข้าประเมินภัยพิบัติระดับ ๑, ๒ และ ๓ ที่เกิดขึ้น ก่อนพิจารณาจัดกำลังพลและเครื่องมือเข้าช่วยเหลือ โดยพิจารณาจัดตามความเหมาะสมของภัยพิบัติที่เกิดขึ้น

๒.๕.๒.๓ (๘) จัดกำลังพลและยุทโธปกรณ์เข้าร่วมการฝึกซ้อมแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการฝึกซ้อมอื่นๆ ด้านการบรรเทาสาธารณภัยทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง (ขึ้นอยู่กับงบประมาณ) เพื่อให้กำลังพลมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามแผนฯ

๒.๕.๒.๓ (๙) ประสานกับส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ภาคเอกชนและองค์กรการกุศลที่เกี่ยวข้องในการจัดเตรียมพื้นที่ปลอดภัย เพื่อรองรับการอพยพและสนับสนุนการดำเนินการในการหลีกเลี่ยงหรือลดผลกระทบต่างๆ ขณะเกิดภัยเพื่อลดความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นให้เหลือน้อยที่สุด

กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ในยามปกติ)

๒.๕.๓ การปฏิบัติเมื่อเกิดภัยพิบัติ การปฏิบัติเมื่อเกิดภัยพิบัติเป็นการปฏิบัติ เพื่อระงับภัยพิบัติที่เกิดขึ้นให้ยุติลงโดยรวดเร็ว หรือลดความรุนแรงของภัยพิบัตินั้น โดยการประสานความร่วมมือในการปฏิบัติร่วมกับส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ภาคเอกชน และองค์กรการกุศลที่เกี่ยวข้อง เพื่อรักษาชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และสภาวะแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติให้มีการสูญเสียน้อยที่สุดตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติเมื่อเกิดสาธารณภัยในด้านต่างๆ ตามระดับ ความรุนแรง ๔ ระดับ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑.๘ แสดงระดับความรุนแรง และการจัดการสาธารณภัยในแต่ละระดับ

ระดับ	ความรุนแรง	การจัดการ
๑	สาธารณภัยที่เกิดขึ้นทั่วไปหรือมีขนาดเล็ก	ผู้อำนวยการท้องถิ่น, ผู้อำนวยการอำเภอ, สามารถควบคุมสถานการณ์และจัดการระงับภัยได้โดยลำพัง
๒	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้อำนวยการในระดับ ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ ๑ ผู้อำนวยการจังหวัดเข้าควบคุมสถานการณ์
๓	สาธารณภัยขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบรุนแรง กว้างขวาง หรือสาธารณภัยที่จำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญหรืออุปกรณ์พิเศษ	ผู้อำนวยการในระดับ ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ ๒ หรือผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทา/ผู้อำนวยการกลาง และ สาธารณภัยแห่งชาติ เข้าควบคุมสถานการณ์
๔	สาธารณภัยขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบร้ายแรงอย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย ควบคุมสถานการณ์

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

๒.๕.๔ การปฏิบัติของหน่วยงานต่าง ๆ ในกองทัพบก/ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก/ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก ตามระดับความรุนแรงมีดังนี้

สถานการณ์ภัยพิบัติที่มีความรุนแรงระดับ ๑ และ ๒
เมื่อมีการร้องขอให้หน่วยเข้าดำเนินการช่วยเหลือ

หน่วยทหารที่ได้รับแบ่งมอบพื้นที่รับผิดชอบ

- จัดชุดประเมินภัยพิบัติของหน่วย (UDAT : Unit Disaster Assessment Team) เข้าประสานและตรวจสอบพื้นที่ภัยพิบัติ พร้อมทั้งจัดทำลึงพล ยุทโธปกรณ์ และเครื่องมือต่างๆ เข้าสนับสนุนกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่และ/หรือ บกปภ.ช. ตามแผนที่กำหนดไว้
- ดำรงการประสานการปฏิบัติกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และ ศบภ.
- รายงานผลการประชุม กอปก.จ. และ/หรือ กอปก.อ. รวมถึงผลการปฏิบัติให้กับ ศบภ. (หน่วยต้นสังกัด) ทราบ

ศบภ.ทบ. จัดตั้ง ศบภ.ทบ. (สน.) เพื่อบูรณาการการปฏิบัติการของหน่วยทหารต่างๆ ในพื้นที่ที่ประสบภัยพิบัติ โดยให้หน่วยทหารต่างๆ ที่ได้รับมอบหมายในพื้นที่ประสบภัยพิบัติขึ้นควบคุมทางยุทธการกับ ศบภ.ทบ. (สน.)

สถานการณ์ภัยพิบัติที่มีความรุนแรงระดับ ๓

หน่วยระดับกองทัพบก

จัดชุดประเมินภัยพิบัติของหน่วย (UDAT : Unit Disaster Assessment Team) หรือ ศบภ.ทบ. พิจารณาจัดชุดประเมินภัยพิบัติกองทัพบก (ADAT : Army Disaster Assessment Team) เข้าประสานและตรวจสอบพื้นที่ภัยพิบัติ จัดชุดประเมินภัยพิบัติของหน่วย (UDAT : Unit Disaster Assessment Team) เข้าประสานและตรวจสอบพื้นที่ภัยพิบัติพร้อมทั้งจัดกำลังพล ยุทโธปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ เข้าสนับสนุนกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในเขตพื้นที่และ/หรือ บกป.ภ.ช. ตามแผนที่กำหนดไว้

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

สถานการณ์ภัยพิบัติที่มีความรุนแรงระดับ ๔
เป็นสาธารณภัยขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบร้ายแรง สาธารณภัยระดับชาติ

ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (ผบ.ปภ.ช.) และ/หรือ
ผู้อำนวยการกลางกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ในเขตพื้นที่ (ผอ.ปภ.ก.)

ดำเนินการออกคำสั่งจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจช่วยเหลือ
ผู้ประสบภัย วัตถุประสงค์เพื่อ

- เป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากร
- จัดการต่อภัยพิบัติที่เกิดขึ้นและอำนวยการประสานการปฏิบัติ
ระหว่างหน่วยงานต่างๆ
- โครงสร้างศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจประกอบด้วย อย่างน้อย ๑ คณะ
ที่ปรึกษา ๘ ฝ่าย ประกอบด้วย

๑. ฝ่ายอำนวยการ
๒. ฝ่ายแจ้งเตือนภัย
๓. ฝ่ายป้องกันและปฏิบัติการ
๔. ฝ่ายสื่อสาร
๕. ฝ่ายประชาสัมพันธ์
๖. ฝ่ายรับบริจาค
๗. ฝ่ายรักษาความสงบเรียบร้อย
๘. ฝ่ายฟื้นฟูบูรณะ

๒.๕.๕ ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดสาธารณภัย เมื่อมีการร้องขอหรือประสานจากกองอำนาจการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ให้หน่วยงานในสังกัดกองทัพบกดำเนินการให้ความช่วยเหลือ เพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติทั้งในระยะก่อนเกิดภัยหรือขณะเกิดภัยพิบัติให้เป็นไปด้วยความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์อย่างเป็นระบบ เพื่อลดอันตรายความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและส่วนราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบกดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพบกหรือระเบียบปฏิบัติประจำ (รปจ.) ของหน่วย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ตามประกาศ กห. เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (ผนวก จ) ดังนี้

๒.๕.๕.๑ วางแผนอำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล และประชาสัมพันธ์ในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติในส่วนที่รับผิดชอบตามระดับความรุนแรงของภัยพิบัติ รวมทั้งสนับสนุนส่วนราชการหรือหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒.๕.๕.๒ สนับสนุนกำลังพล ยุทโธปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์ เครื่องมือสื่อสาร และยานพาหนะ เข้าระงับและบรรเทาภัยพิบัติจากสาธารณภัย และภัยด้านความมั่นคง

๒.๕.๕.๓ สนับสนุนการดำเนินการอพยพผู้ประสบภัยพิบัติ และเคลื่อนย้ายสิ่งของออกจากพื้นที่อันตรายไปไว้ในพื้นที่ปลอดภัย โดยให้ถือว่าการรักษาชีวิตของประชาชนเป็นความเร่งด่วนสูงสุด

๒.๕.๕.๔ สนับสนุนด้านการแพทย์แก่ผู้ประสบภัยพิบัติที่ได้รับบาดเจ็บ

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

๒.๕.๕.๕ มอบถุงยังชีพ เครื่องอุปโภคบริโภค ที่จำเป็นต่อ การยังชีพแก่ผู้ประสบภัยพิบัติตามประกาศ กห. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

๒.๕.๕.๖ สนับสนุนการดำเนินการต่างๆ ตามที่ส่วนราชการ หรือหน่วยงานภาครัฐอื่นร้องขอ เช่น การรื้อซากปรักหักพัง รื้อถอนสิ่งกีดขวาง เส้นทางคมนาคม จัดสร้างที่พักชั่วคราว การกู้เรืออัปปาง การขนย้ายประชาชน การจัดระเบียบจราจร การใช้กระสอบทรายทำคันกันน้ำ และการจัดทำสะพาน ทางเดิน เป็นต้น

๒.๕.๕.๗ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบทราบ สาธารณภัยที่เกิดขึ้น และวิธีการป้องกันตนเองอย่างถูกต้องจากภัยพิบัติ โดยให้ สอดคล้องกับการประชาสัมพันธ์ หรือการแถลงข่าวของรัฐบาลหรือหน่วยงาน ที่ได้รับมอบหมายเพื่อไม่ให้ประชาชนเกิดความสับสนและตื่นตระหนก ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมทั้งป้องกันการสร้างข่าวลือที่ส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติงานของภาครัฐหรือความสงบเรียบร้อยของสังคม

๒.๕.๕.๘ ในกรณีที่ภัยพิบัติมีความรุนแรงอย่างร้ายแรงยิ่ง และเกินขีดความสามารถที่ประเทศไทยจะรับมือได้ หรือกรณีเกิดภัยพิบัติฉุกเฉิน (Disaster Emergency) จนรัฐบาลได้ร้องขอความช่วยเหลือจากประเทศสมาชิก อาเซียนผ่านทาง AHA Centre หรือองค์การระหว่างประเทศ ให้ ศบภ.ทท. ทำหน้าที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการร่วมระหว่างพลเรือนกับทหาร (Civil Military Operation Center: CMOC) ตามกฎเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติสากล อาทิ AADMER, Oslo Guideline, APC MADRO, และ/หรือ SASOP เป็นต้น ทั้งนี้การดำเนินการ ทุกขั้นตอนจะต้องรายงานให้ ศบภ.ทท. (ฝกร.ศบภ.ทท.) ทราบโดยทันที เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒.๖ การฟื้นฟูและบูรณะ

๒.๖.๑ การฟื้นฟูบูรณะเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของฝ่ายพลเรือน
โดยมีกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกระดับ เป็นหน่วยปฏิบัติ
ดังนี้

๒.๖.๑.๑ คณะอนุกรรมการช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย
ซึ่งได้รับมอบหมายจาก กปภ.ช. มีหน้าที่ในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือ
ผู้ประสบสาธารณภัยที่เกิดขึ้นทั่วราชอาณาจักร และให้ความเห็นชอบ
วงเงินช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยในปัญหาเฉพาะหน้าจากวงเงินงบกลาง
รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเพื่อขออนุมัติวงเงินจาก ครม.

๒.๖.๑.๒ ก.ช.ภ.จ. ซึ่งมีผู้แทน กท. เป็นกรรมการฯ (ผนวก จ)
โดยมีหน้าที่สำรวจความเสียหายที่เกิดขึ้นภายในจังหวัด เพื่อพิจารณาให้
ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติตามระเบียบ กค. ว่าด้วยเงินทดรองราชการ
เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินและหลักเกณฑ์ที่กำหนด

๒.๖.๑.๓ ก.ช.ภ.อ./กอ. ซึ่งมีผู้แทน กท. เป็นกรรมการฯ
(ผนวก จ) โดยมีหน้าที่สำรวจความเสียหายจากภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในเขตพื้นที่
อำเภอ เพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ตามระเบียบ กค. ว่าด้วย
เงินทดรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินและหลักเกณฑ์
ที่กำหนด

๒.๖.๑.๔ การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยในอำนาจหน้าที่
ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ตามกฎหมาย ระเบียบที่กำหนด โดยประสาน
การให้ความช่วยเหลือกับกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ทุกระดับ

**๒.๖.๒ การดำเนินงานด้านการฟื้นฟูผู้ประสบภัยพิบัติและพื้นที่
ประสบภัยพิบัติ ดังนี้**

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

๒.๖.๒.๑ การฟื้นฟูผู้ประสบภัยพิบัติ ได้แก่

- ๒.๖.๒.๑ (๑) การปฐมพยาบาลผู้บาดเจ็บและผู้ป่วย
- ๒.๖.๒.๑ (๒) การขนย้ายผู้ประสบภัยพิบัติและทรัพย์สินไปยังพื้นที่ที่ปลอดภัย
- ๒.๖.๒.๑ (๓) การประกอบเลี้ยงอาหารแก่ผู้ประสบภัยพิบัติในระยะแรก
- ๒.๖.๒.๑ (๔) การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยแก่บุคคลและสถานที่
- ๒.๖.๒.๑ (๕) การสำรวจความเสียหายเพื่อจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหาย
- ๒.๖.๒.๑ (๖) การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยพิบัติตามผลการสำรวจ
- ๒.๖.๒.๑ (๗) การซ่อมแซมที่พักอาศัยสิ่งสาธารณูปโภคและเส้นทางคมนาคมในระยะแรก
- ๒.๖.๒.๑ (๘) การประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของประชาชน
- ๒.๖.๒.๑ (๙) การป้องกันโรคระบาดในคนและสัตว์
- ๒.๖.๒.๑ (๑๐) การรื้อถอนหรือทำลายสิ่งปรักหักพัง
- ๒.๖.๒.๑ (๑๑) การทำลายล้างวัตถุระเบิดและการล้างสารพิษตกค้าง เป็นต้น

๒.๖.๒.๒ การฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่

- ๒.๖.๒.๒ (๑) การสำรวจความเสียหายทุกด้านอย่างละเอียดทั้งระบบสาธารณูปโภคและสิ่งสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ

๒.๖.๒.๒ (๒) การซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดเสียหาย เพื่อให้สามารถใช้การได้ ตามปกติให้เป็นไปตามที่รัฐบาลมอบหมายแต่ละหน่วยงาน

๒.๖.๓ การฟื้นฟูบูรณะเป็นการดำเนินการภายหลังจากภัยได้ยุติลงหรือผ่านพ้นไปแล้ว เป็นการดำเนินการทั้งปวงเพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยพิบัติและเพื่อฟื้นฟูสภาพพื้นที่ เมื่อได้รับการร้องขอจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องให้ ศบภ.ทบ. หรือหน่วยที่รับผิดชอบในพื้นที่ให้การสนับสนุนและดำเนินการ ดังนี้

๒.๖.๓.๑ วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล และประชาสัมพันธ์การช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยพิบัติในส่วนที่รับผิดชอบ หลังจากเกิดเหตุการณ์ รวมทั้งสนับสนุนส่วนราชการหรือหน่วยงาน ภาครัฐอื่น ในการให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูบูรณะ

๒.๖.๓.๒ จัดกำลังพลร่วมทำความสะอาด เก็บกู้ซากปรักหักพัง ซ่อมแซมระบบสาธารณูปโภคและสิ่งสาธารณประโยชน์ต่างๆ ตามขีดความสามารถ

๒.๖.๓.๓ ฟื้นฟูสภาพแวดล้อมให้กลับคืนสู่สภาพปกติโดยรวดเร็ว

๒.๖.๓.๔ การมอบสิ่งของที่จำเป็นต่อการยังชีพให้แก่ผู้ประสบภัยพิบัติ

๒.๖.๓.๕ สนับสนุนการขนย้ายผู้ประสบภัยพิบัติ รวมถึงทรัพย์สินของผู้ประสบภัยพิบัติไปยังที่ปลอดภัย หรือกลับสู่สถานที่เดิม

๒.๖.๓.๖ สำรวจและรวบรวมข้อมูลความเสียหายทุกด้าน เพื่อประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลือของส่วนราชการที่รับผิดชอบต่อไป

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

๒.๖.๓.๗ รักษาความสงบเรียบร้อยการจราจรและความปลอดภัยแก่บุคคล สถานที่ และทรัพย์สิน ร่วมกับหน่วยงานที่รับผิดชอบหรือได้รับมอบหมายในการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่

๒.๖.๓.๘ ให้การปฐมพยาบาลขั้นต้นแก่ผู้บาดเจ็บและผู้ป่วย

๒.๖.๓.๙ ดำเนินการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ประชาชนในพื้นที่ประสบภัยพิบัติให้กลับคืนสู่สภาพปกติโดยเร็ว โดยให้สอดคล้องกับการประชาสัมพันธ์หรือการแถลงข่าวของรัฐบาลหรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อไม่ให้ประชาชนเกิดความสับสนและตื่นตระหนกต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมทั้งป้องกันการสร้างข่าวลือที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของภาครัฐ หรือความสงบเรียบร้อยของสังคม

๒.๖.๓.๑๐ การรายงานผลการปฏิบัติงานและประเมินผล การช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติในขั้นการปฏิบัติ เมื่อเกิดภัยและการฟื้นฟูบูรณะ ให้รายงานผลการปฏิบัติตามสายการบังคับบัญชาโดยใช้แบบรายงานการปฏิบัติงานช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติของ ศบภ.ทบ.

๒.๖.๓.๑๑ การติดตามและประเมินผล เมื่อสถานการณ์ภัยพิบัติยุติแล้ว ให้หน่วยที่ได้รับมอบภารกิจเข้าไปให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ รายงาน ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค หรือข้อขัดข้องในด้านต่างๆ โดยให้รายงานผลการปฏิบัติตามสายการบังคับบัญชาตามแบบรายงานการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติของ ศบภ.ทบ. เพื่อรวบรวมข้อมูลและจัดทำสถิติผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนนำไปพิจารณาปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติงานในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องในการบริหารจัดการภัยพิบัติในโอกาสต่อไป

๒.๗ คำแนะนำในการประสาน

๒.๗.๑ ในการปฏิบัติงานร่วมกับส่วนราชการพลเรือน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ทันเวลา ให้พิจารณาจัดนายทหารติดต่อไปประจำ ณ ส่วนราชการนั้นๆ ด้วย

๒.๗.๒ หน่วยปฏิบัติหลักสามารถประสานการปฏิบัติกับหน่วยข้างเคียง และส่วนราชการพลเรือนที่เกี่ยวข้องได้โดยตรง

๒.๗.๓ ในทุกขั้นตอนการปฏิบัติ ให้หน่วยดำเนินการปฏิบัติการจิตวิทยา เพื่อให้ประชาชน หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องเข้าใจสถานการณ์ และเกิดความร่วมมือสนับสนุนการปฏิบัติงานซึ่งกันและกัน

๒.๗.๔ ในทุกชั้นการปฏิบัติ ให้หน่วยใช้สื่อที่มีอยู่ดำเนินการประชาสัมพันธ์ เพื่อแจ้งเตือนภัย และรายงานสถานการณ์ที่เกิดขึ้น รวมทั้งการช่วยเหลือของหน่วยต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบโดยทั่วกัน

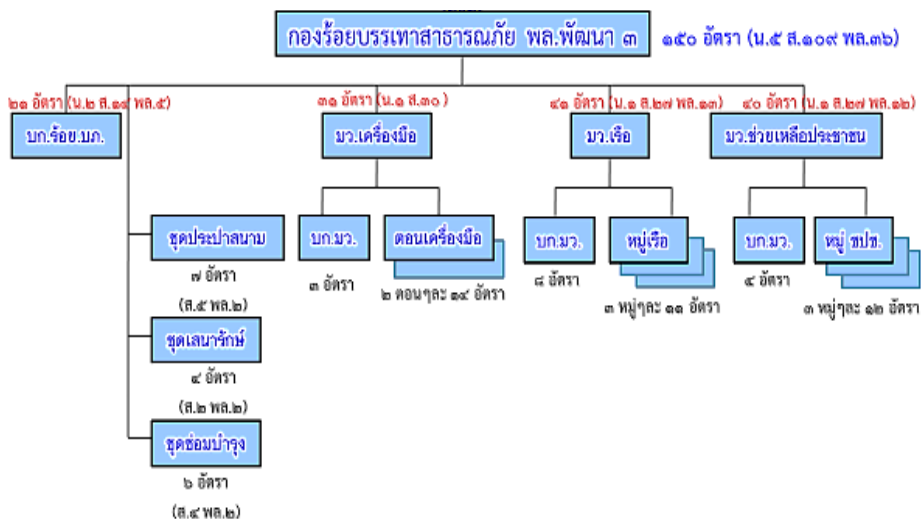
๒.๗.๕ การรับบริจาค ให้หน่วยปฏิบัติหลักพิจารณาจัดตั้งศูนย์รับบริจาคขึ้นตามความเหมาะสม และพิจารณานำสิ่งของที่ได้จากการบริจาคไปช่วยเหลือตามวัตถุประสงค์ของผู้บริจาคต่อไปโดยเร็วที่สุด

๒.๗.๖ การรายงาน (ผนวก ค)

๒.๗.๗ ระเบียบการปฏิบัติประจำที่หน่วยจัดทำขึ้นให้หน่วยพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้ทันสมัยสอดคล้องกับแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพบกสอดคล้องกับสถานการณ์ และแจ้งให้หน่วยที่เกี่ยวข้องได้ทราบ

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

ตัวอย่าง อัตราการจัดกองร้อยบรรเทาสาธารณภัยและ พล.พัฒนา ๓

ที่มา : ข้อมูลเพื่อจัดทำบทเรียน

เรื่อง หลักนิยมกองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ พล.พัฒนา ๓

ตัวอย่าง

ส่วน	ร้อย.นชด.พล.พัฒนา ๓	ข.๓	ข.๓ พัน.๓๐๒	รวม
บก.ร้อย.บก.	๔	-	๑๗	๒๑
ชุดประปาสนาม	-	-	๗	๗
ชุดเสนารักษ์	๔	-	-	๔
ชุดซ่อมบำรุง	-	-	๖	๖
มว.เครื่องมือ	๘	-	๒๓	๓๑
มว.เรือ	๑๘	๑๐	๑๓	๔๑
มว.ช่วยเหลือประชาชน	๑๒	๑๒	๑๖	๔๐
รวม	๔๖	๒๒	๘๒	๑๕๐

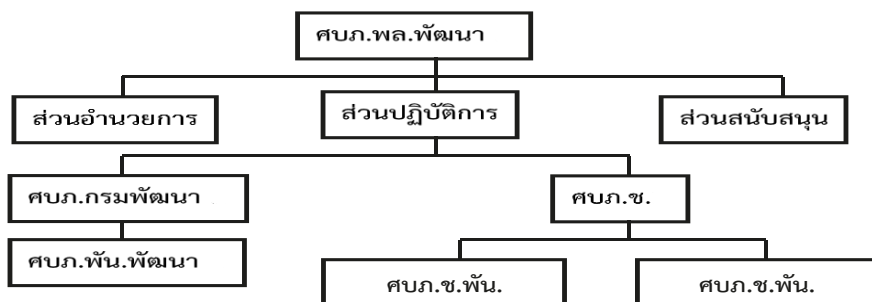
กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ ■

ตัวอย่าง

กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ □

เครื่องมือ	ร้อย.นขต.พล.พัฒนา ๓ (จำนวน ๑๒ คัน)	ช.๓ (จำนวน ๒ คัน)	ช.๓ พัน.๓๐๒ (จำนวน ๒๑ คัน)	รวม
รยบ.๑ ตัน	๒	-	๑	๕
รถสื่อสาร	๑	-	-	๑
รยบ.ปกติ ขนาดกลาง	๑	-	๑	๒
รยบ.๒ ๑/๒ FTS	๒	๒	๑	๗
รถรดน้ำ	-	-	๒	๒
รยบ.๑๐ ตัน เทห้าย	-	-	๕	๕
รถโรงงานซ่อม เคลื่อนที่	-	-	๑	๑
รถเครื่องกำเนิด ไฟฟ้า	-	-	๑	๑
รถเครื่องอัดอากาศ	๑	-	-	๑
รถกู้ภัยเคลื่อนที่เร็ว	๑	-	-	๑
รถโยกตัก	๑	-	๑	๒
รถดับบรรทุก	๑	-	๑	๒
รถลากถางขนาดเบา	๑	-	๑	๒
รยบ.๕ ตัน ลากจูง	-	-	๒	๒
รยบ.พร้อมคนยก	๑	-	-	๑

ตัวอย่าง จัดกำลังตามการจัด ของ กท. ต้นแบบจาก ทบ.๓

ที่มา : สรุปผลการเก็บข้อมูลเพื่อจัดทำบทเรียนทางทหาร

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

ตัวอย่าง ตารางแสดงหน่วยที่รับผิดชอบหลักในพื้นที่ ในระดับจังหวัด/อำเภอ

พื้นที่ ระบุจังหวัด/อำเภอ	หน่วยรับผิดชอบ หน่วยหลัก	ส่วนอำนวยการ, ประสานงาน (ผบช.ที่รับผิดชอบ)

ตัวอย่าง การจัดกองร้อยบรรเทาสาธารณภัย

รูปที่ ๒.๙ แสดงโครงสร้างการจัด มว. สนับสนุน ร้อยบรรเทาสาธารณภัย

กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ ■

ตัวอย่าง

รูปที่ ๒.๑๐ แสดงโครงสร้างการจัด มว. เครื่องมือกู้ภัย

ลำดับ	รายการ	มว.เครื่องมือกู้ภัย		
		บก.	ตอน คม.กู้ภัย	ตอน คม.กู้ภัยพิเศษ
1	รถบ. 4x4 แบบ 50	1	-	-
2	รถบ.พร้อมคานยก	-	1	-
3	รถยนต์ดับเพลิงเอนกประสงค์	-	1	-
4	รถยนต์ดับเพลิงโฟมเคมีขนาดใหญ่	-	1	-
5	รถยนต์กู้ภัยเคลื่อนที่เร็ว	-	1	-
6	รถไฟฟ้าส่องสว่าง	-	1	-
7	รถยนต์บรรทุกน้ำ	-	1	-
8	เครื่องสูบน้ำขนาด 8 นิ้ว	-	2	-
9	รถยนต์บรรทุกพร้อมเครื่องสูบน้ำดับเพลิง	-	-	1
10	รถดับเพลิงชนิดหอน้ำพร้อมบันไดเลื่อน 23 เมตร	-	-	1
11	รถยนต์กู้ภัยสารเคมี	-	-	1
12	รถคั้นคัดเหล็ก	-	-	1
13	รถบ. 5 คัน ลากจูง	-	-	1
14	รถยนต์บรรทุกน้ำ 6,000 ลิตร	-	-	1
15	รถดับบรรทุก	-	-	1
16	ยานกู้ภัยเคลื่อนที่เร็วทางน้ำ	-	-	2
17	ยานเบาะอากาศ	-	-	1
18	เรือยางพร้อมเครื่องยนต์	-	-	2
		1	8	12

รูปที่ ๒.๑๑ แสดงยุทธโธปกรณ์ใน มว.เครื่องมือกู้ภัย

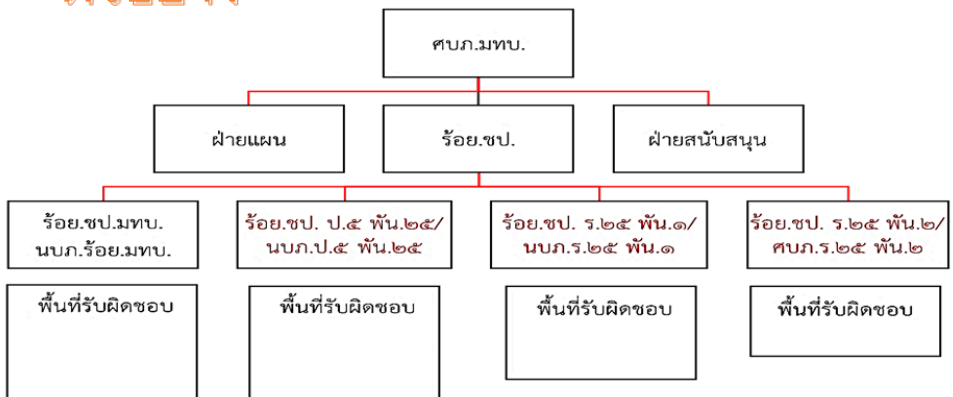
■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

ตัวอย่างการจัดกองร้อยบรรเทาสาธารณภัย

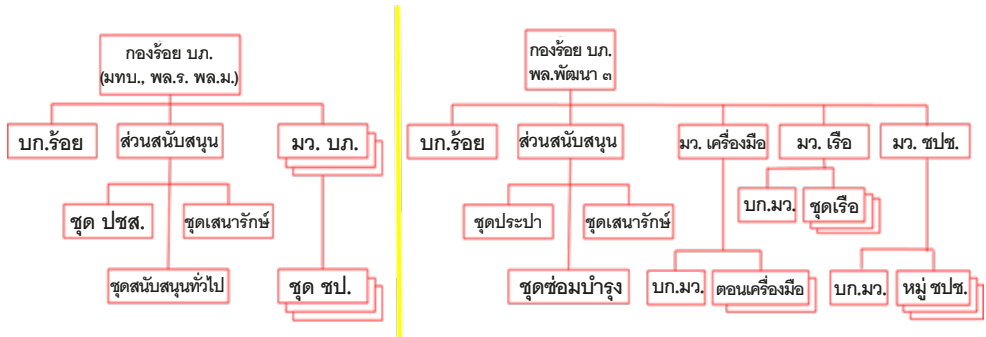
รูปที่ ๒.๑๒ แสดงโครงสร้างการจัด มว. กู้ภัยเร่งด่วน

ตัวอย่าง

รูปที่ ๒.๑๓ แสดงโครงสร้างแนวทางการจัด ศบภ.มทบ.

ตัวอย่าง

รูปที่ ๒.๑๔ แสดงโครงสร้างการจัด (หน่วย)

ตัวอย่างแนวทางการจัดหน่วยเฉพาะกิจช่วยเหลือภัยพิบัติ : วาตภัย

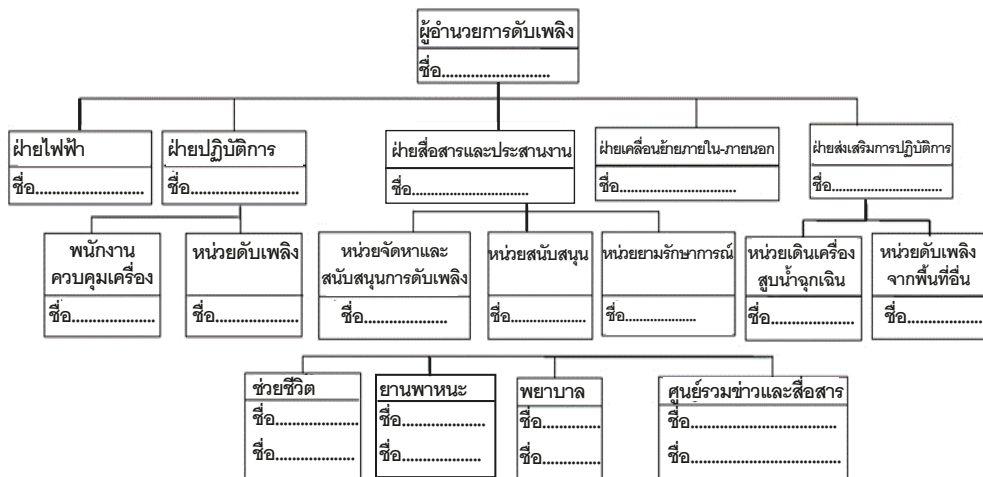
แนวทางการจัดกำลังพื้นฐาน คือ ชุดแพทย์ สารวัตรทหาร ช่างภาพ ชุดประสานงาน พลเรือน และผู้สื่อข่าว จนท.สื่อสาร (ผู้สื่อข่าว) จนท.สื่อสารเพิ่มเติมด้วย ชุดเก็บซากปรักหักพัง ชุดซ่อมแซมสิ่งปลูกสร้าง ชุดส่งกำลังบำรุง ชุดซ่อมแซม ชุด ปชส. ชุดหมอเดินเท้า ชุดสนับสนุนทั่วไป

ตัวอย่าง แนวทางการจัดหน่วยเฉพาะกิจช่วยเหลือภัยพิบัติ : อัคคีภัย/ภัยแล้ง

แนวทางการจัดกำลังพื้นฐาน คือ ชุดแพทย์ สารวัตรทหาร ช่างภาพ ชุดประสานงาน พลเรือนและผู้สื่อข่าว จนท.สื่อสาร เพิ่มเติมด้วย ชุดดับเพลิง ชุดส่งกำลังบำรุง (ชุด ปชส. และบรรณรักษ์ ชุดดับไฟ ชุดสื่อสาร ชุดสนับสนุนทั่วไป)

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

ตัวอย่าง โครงสร้างหน่วยงานป้องกันระดับอัคคีภัยเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ขั้นรุนแรง

หมายเหตุ ๑. การปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการเต็มรูปแบบนี้จะใช้เมื่อเกิดเพลิงไหม้
อย่างรุนแรง

๒. การเกิดเพลิงไหม้ภายในพื้นที่ต่าง ๆ เพียงเล็กน้อย ให้หัวหน้า
แผนกดำเนินการสั่งการดับเพลิงตามแผนการปฏิบัติการเมื่อเกิดเพลิงไหม้
ขั้นต้น และโทรศัพท์แจ้งศูนย์รวมข่าวและสื่อสาร หรือผู้อำนวยการดับเพลิง
หรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

ตัวอย่าง แนวทางการจัดหน่วยเฉพาะกิจช่วยเหลือภัยพิบัติ : ดินโคลนถล่ม

แนวทางการจัดกำลังพื้นฐาน คือชุดแพทย์ สราวัตรทหาร ช่างภาพ
ชุดประสานงานพลเรือน และผู้สื่อข่าว จนท.สื่อสาร เพิ่มเติมด้วยชุดเปิดเส้นทาง
ชุดเก็บกู้ซากปรักหักพัง ชุดส่งกำลังบำรุง (ชุดเครื่องมือหนัก ชุดค้นหากู้ภัย
ชุดหมอเดินเท้า ชุด ปชส. ชุดสนับสนุนทั่วไป)

ตัวอย่างแนวทางการจัดหน่วยเฉพาะกิจช่วยเหลือภัยพิบัติ : อุทกภัย

แนวทางการจัดกำลังพื้นฐาน คือ ชุดแพทย์ สารวัตรทหาร ช่างภาพ ชุดประสานงานพลเรือน และผู้สื่อข่าว ชุดบริการน้ำดื่ม รถบรรทุกน้ำ (จ่ายน้ำ) - ชุดวางกระสอบทราย - ชุดขนย้ายสิ่งของ - ชุดหมอเดินเท้า - ชุด ปชส. - ชุดสนับสนุนทั่วไป - ชุดฟื้นฟู - ชุดสื่อสาร

ตัวอย่าง แนวทางการจัดหน่วย (พล.พัฒนา)

ตามอัตรากิจการจัดยุทโธปกรณ์ **กองพลพัฒนา** ได้รับการบรรจุ ๑ กองร้อย บรรเทาสาธารณภัย ประกอบด้วย บก.ร้อย. และ ๓ มว. ได้แก่ หมวดสนับสนุน หมวดเครื่องมือ และหมวดกู้ภัยเร่งด่วน มียอดกำลังพลตามอัตราเต็ม ๒๗๑ นาย (อัตราลดระดับ ๑ และ ๒ จำนวน ๒๐๕ นาย) และยุทโธปกรณ์สำหรับการบรรเทาสาธารณภัยบางส่วน

เนื่องจากปัจจุบัน อยู่ในขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาโครงสร้างและการจัดหน่วย (ในส่วนพัฒนาประเทศ) ตามกรอบแนวทางการปฏิบัติและจัดทำแผนรองรับตามร่างยุทธศาสตร์กองทัพบก ปี ๖๐ - ๗๙ หน่วยจึงยังอยู่ในระหว่างการรอการจัดตั้งกองร้อยบรรเทาสาธารณภัย

การจัดเฉพาะกิจในการช่วยเหลือภัยพิบัติ จึงให้กำหนดการจัดชุดช่วยเหลือภัยพิบัติ โดยประกอบกำลังจากกองร้อยหน่วยขึ้นตรงและหน่วยขึ้นตรง (ถึงระดับกองพัน)

ตัวอย่าง แนวทางการจัดหน่วย (พล.พัฒนา)

เมื่อได้รับมอบภารกิจ/ตามสั่งการ ศบภ.พล.พัฒนา ทำการประกอบกำลังจากกองร้อยหน่วยขึ้นตรงและหน่วยขึ้นตรง (ถึงระดับกองพัน) โดยจัดกำลังแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

๑) ส่วนอำนวยการ/บก.ควบคุม : จัดจากผู้บังคับหน่วยและฝ่ายอำนวยการ
ในระดับกองพลและกรม

๒) ส่วนปฏิบัติการ : จัดจากกองร้อยหน่วยขึ้นตรงและหน่วยขึ้นตรง
(ถึงระดับกองพัน)

๓) ส่วนสนับสนุน : จัดจากกองร้อยหน่วยขึ้นตรงและหน่วยขึ้นตรง
(ถึงระดับกองพัน) ที่เหลือทำการเตรียมพร้อมในที่ตั้งปกติ พร้อมปฏิบัติเมื่อสั่ง

ศบภ.พล.พัฒนา ได้แบ่งมอบยุทธโศปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน
(ตามประเภท) ให้กับส่วนปฏิบัติการเพิ่มเติมจากยุทธโศปกรณ์ที่มีของหน่วย เพื่อให้
สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มขีดความสามารถ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การแบ่งมอบยุทธโศปกรณ์ในการช่วยเหลือประชาชน กรณีอุทกภัย ดังนี้

๑) เรือท้องแบน (ใช้ใบพาย)	จำนวน	๔ ลำ
๒) เรือท้องแบนพร้อมเครื่องยนต์ติดท้าย	จำนวน	๑๐ ลำ
๓) เรือเจ็ทสกี	จำนวน	๑ ลำ
๔) โดรนถ่ายภาพมุมสูง	จำนวน	๒ เครื่อง
๕) เสื้อชูชีพ	จำนวน	๙๐ ตัว

จัดเตรียมเรือพลังลมและเรือ US Air Boat เตรียมพร้อม ณ ที่ตั้ง
เพื่อสนับสนุนเพิ่มเติมให้กับส่วนปฏิบัติการเมื่อร้องขอ

๒.๘ ขั้นตอนการดำเนินการช่วยเหลือประชาชน โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติงาน ดังนี้

๒.๘.๑ เมื่อ ศบภ.พล.พัฒนา ได้รับมอบภารกิจ/สั่งการจาก ศบภ.ทภ.
และมีการจัดกำลังพลพร้อมยุทธโศปกรณ์ในการช่วยเหลือประชาชนเรียบร้อยแล้ว
หน่วยจะทำการเคลื่อนย้ายส่วนปฏิบัติการเข้าสู่พื้นที่ที่ประสบภัยในทันที
(หรือตามสั่งการของ ผบช.) โดยประสานการปฏิบัติกับ มทบ./หน่วยทหาร

ในพื้นที่ที่ประสบภัย ในเรื่องเส้นทางการเคลื่อนย้าย, ที่หมาย/ที่รวมพลของปฏิบัติการเมื่อเข้าพื้นที่

๒.๘.๒ เมื่อถึงที่หมาย/ที่รวมพลของหน่วยในพื้นที่ที่ประสบภัย นายทหารประสานงาน/ผู้ควบคุมส่วนปฏิบัติการ รายงานตัวต่อนายทหารประสานงานของ มทบ./หน่วยทหารในพื้นที่ เพื่อแจ้งการเข้าสู่พื้นที่ของส่วนปฏิบัติการจาก พล.พัฒนา และขึ้นควบคุมทางยุทธการกับ ศบภ.มทบ. นั้นๆ เพื่อปฏิบัติการกิจต่อไป โดยมี มทบ. เป็นฝ่ายอำนวยการหลักในการประสานงานในพื้นที่ที่ประสบภัย

๒.๘.๓ เมื่อรายงานการเข้าพื้นที่เรียบร้อยแล้ว ในขั้นต้น ส่วนปฏิบัติการร่วมรับฟังสถานการณ์ภัยพิบัติในภาพรวมของพื้นที่ที่ประสบภัย รับมอบภารกิจและพื้นที่รับผิดชอบ (เฉพาะ) ของหน่วย โดยจัดนายทหารประสานงาน/ผู้ควบคุมของหน่วย ร่วมอยู่ในกองอำนวยการประจำพื้นที่เพื่อติดต่อประสานงาน อำนวยการและกำกับดูแลการปฏิบัติงานของส่วนปฏิบัติการในภาพรวมต่อไป

๒.๘.๔ เมื่อเข้าปฏิบัติการในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย หน.ชุดปฏิบัติการจะเป็นผู้ประสานงานกับผู้นำชุมชน หรือผู้นำท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อรับทราบสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และรับทราบภารกิจในการช่วยเหลือประชาชน อาทิ การเคลื่อนย้ายประชาชนเข้า – ออกนอกพื้นที่, การแจกจ่ายถุงยังชีพ อาหาร น้ำดื่ม, เครื่องอุปโภค บริโภค ของใช้ที่จำเป็น รวมถึงการรื้อถอนอาคารซากปรักหักพัง การทำความสะอาดพื้นที่โดยปฏิบัติการร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือน จนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลายและกลับเข้าสู่ภาวะปกติในที่สุด

๒.๘.๕ ด้านการติดต่อสื่อสาร หน่วยดำรงการติดต่อสื่อสารอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เครื่องมือสื่อสารทุกชนิดที่มีเพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปได้อย่างต่อเนื่อง รวดเร็ว และทันเวลา สามารถเข้าช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้อย่างทันท่วงที และมีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งยังสามารถรายงานการปฏิบัติให้กับ

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

ผู้บังคับบัญชาได้รับทราบสถานการณ์ตลอดเวลา เพื่อให้ได้รับทราบปัญหา ข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน หรือให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และข้อห่วงใยให้กับ กำลังพลที่ปฏิบัติงานได้

๒.๘.๖ ด้านการส่งกำลังบำรุง การสนับสนุนสิ่งอุปกรณ์ในระหว่าง ปฏิบัติงาน หน่วยได้ประสานขอรับการสนับสนุนจาก มทบ./หน่วยทหารในพื้นที่ ให้การสนับสนุนในขั้นต้น นอกจากนี้หน่วยได้มีการจัดหาเพิ่มเติมในพื้นที่ เพื่อให้สามารถปฏิบัติการได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งยังได้จัดเตรียมสิ่งอุปกรณ์ให้กับ ส่วนปฏิบัติการที่มีความต้องการเพิ่มเติม โดยพร้อมสนับสนุนจากที่ตั้งปกติเมื่อร้องขอ

๒.๙ ขั้นตอนการส่งมอบพื้นที่และการถอนตัว

๒.๙.๑ ขั้นตอนการส่งมอบพื้นที่และการถอนตัว : เมื่อสถานการณ์ คลี่คลายเข้าสู่ภาวะปกติ ส่วนปฏิบัติการจะรายงานสถานการณ์ให้กองอำนวยการ ประจำพื้นที่ และ มทบ./หน่วยทหารในพื้นที่ทราบ เพื่อประเมินสถานการณ์ และรายงานขออนุมัติจบภารกิจต่อ มทบ./ผอ.ศบก.ทภ. ต่อไป

หากต้องปฏิบัติการกิจต่อเนื่อง ส่วนปฏิบัติการจะรายงานให้ ศบก. พล.พัฒนา ทราบ เพื่อพิจารณาวางแผนการปฏิบัติในภาพรวมของหน่วย ในการ ช่วยเหลือผู้ประสบภัยจนสถานการณ์กลับเข้าสู่ภาวะปกติ และส่งมอบพื้นที่ ให้กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนเพื่อดำเนินการต่อไป

๒.๙.๒ การดำเนินการด้านงบประมาณ : ศบก.พล.พัฒนา ดำเนินการ ตามขั้นตอนการเบิกจ่ายเงินทดรองราชการ ดังนี้

๒.๙.๒.๑ ขอประกาศพื้นที่ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ของจังหวัด

๒.๙.๒.๒ ขอหนังสือขอรับการสนับสนุนกำลังพลจาก หน่วยทหารของจังหวัด

กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ ■

๒.๙.๒.๓ ออกคำสั่งปฏิบัติงานของหน่วย (ศบภ.พล.พัฒนา)

๒.๙.๒.๔ สรุปความต้องการงบประมาณเบี้ยเลี้ยง และ สป.๓

ส่งให้ กร.ทบ. โดยตรง ภายใน ๙๐ วัน นับจากวันที่มีการประกาศพื้นที่ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินของจังหวัด

๒.๑๐ ตารางสรุปสถานภาพยุทโธปกรณ์ชุดบรรเทาสาธารณภัย

(โดยจัดทำเป็นรายการประกอบการตรวจสอบ)

ลำดับ	ยุทโธปกรณ์	หมายเหตุ
	สาย ขส.	
๑	รถกู้ภัย	
๒	รถดับเพลิงพร้อมบันไดกู้ภัย	
๓	รถดับเพลิงชนิดใช้สารเคมี	
๔	รถดับเพลิงชนิดหอน้ำ	
๕	รถดับเพลิงขนาด ๔,๐๐๐ ลิตร	
๖	รถดับเพลิงเอนกประสงค์	
๗	รถบรรทุกน้ำ สนับสนุนการดับเพลิง	
	ขนาดความจุ ๑๐,๐๐๐ ลิตร	
๘	รถเครื่องกำเนิดไฟฟ้าพร้อมไฟฟ้าส่องสว่าง	
๙	รถกู้ภัยเอนกประสงค์ขนาดใหญ่	
๑๐	รถสื่อสารเคลื่อนที่สำหรับควบคุมบังคับบัญชา	
๑๑	ยานกู้ภัยเคลื่อนที่เร็วทางน้ำ (เจ็ทสกี)	
๑๒	เรือท้องแบนเหล็กพร้อมเครื่องยนต์ติดท้าย	
๑๓	เรือพลังลม	
	สาย ข.	
๑	รถไฟฟ้าส่องสว่าง	
๒	รถบดหินตัดเหล็ก (สายพาน)	
๓	เรือกู้ภัยอลูมิเนียม แบบ SHORT TAIL	
๔	เรือยางสังข์ข้าม นั่ง ๙ คน พร้อมเครื่องยนต์ติดท้าย	

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

๒.๑๑ ตารางแสดงสมรรถนะและขีดความสามารถของยุทโธปกรณ์ที่ใช้ในชุดบรรเทาสาธารณภัย

ยุทโธปกรณ์สาย ขส. และ สาย ช.	สมรรถนะ/ขีดความสามารถทั่วไป
รถดับเพลิงพร้อมอุปกรณ์บันไดกู้ภัย รถกู้ภัย 	รถดับเพลิงมีถังน้ำ ถังโฟม มีระบบผสมโฟมในตัว พร้อมบันไดกู้ภัย ใช้ดับเพลิงที่ลูกไหม้ น้ำมันเชื้อเพลิงชนิดต่างๆ ทุกประเภท และบันไดกู้ภัยยาว ๘ เมตร รถกู้ภัยที่ติดตั้งอุปกรณ์ และเครื่องมือกู้ภัย เพื่อใช้ปฏิบัติงานฉุกเฉิน พร้อมช่วยเหลือชีวิตผู้ประสบภัยและใช้ในงานบรรเทาสาธารณภัย - จุบน้ำมัน ๑๓๐ ลิตร (ดีเซล) - จุบน้ำ ๔,๐๐๐ ลิตร - จุ้น้ำยาโฟม ๔๐๐ ลิตร
รถดับเพลิงชนิดหอน้ำ 	รถดับเพลิงกระเช้าหอน้ำ ใช้ดับเพลิงอาคารสูงและช่วยผู้ประสบภัยจากที่สูง ด้วยกระเช้า, บันได, ท่อ และรองช่วยชีวิต - จุบน้ำมัน ๓๐๐ ลิตร (ดีเซล) - จุ้น้ำ ๒,๕๐๐ ลิตร - จุ้น้ำยาโฟม ๕๐๐ ลิตร
รถดับเพลิงอเนกประสงค์ 	รถยนต์ดับเพลิงอาคารที่ออกแบบสำหรับป้องกันและระงับอัคคีภัยอาคารบ้านเรือน ศูนย์การค้า และโรงงานอุตสาหกรรม ได้อย่างอเนกประสงค์ สามารถใช้ดับเพลิงที่ลูกไหม้จากน้ำมัน สารเคมี ได้มีอุปกรณ์ดับเพลิง/กู้ภัยประจำรถครบถ้วนเหมาะสมกับการใช้งาน จุบน้ำมัน ๒๐๐ ลิตร (ดีเซล) จุ้น้ำ ๔,๐๐๐ ลิตร จุ้น้ำยาโฟม ๕๐๐ ลิตร

กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ ■

ยุทโธปกรณ์สาย ขส. และ สาย ข. รถดับเพลิงขนาด ๔,๐๐๐ ลิตร 	สมรรถนะ/ขีดความสามารถทั่วไป รถดับเพลิงพร้อมอุปกรณ์สำหรับใช้ดับเพลิง ใช้ดับเพลิงประเภท ก, ข, ค และช่วยเหลือชีวิตผู้ประสบภัย และใช้ในงานบรรเทาสาธารณภัย จุ้น้ำมัน ๒๐๐ ลิตร (ดีเซล) จุ้น้ำ ๔,๐๐๐ ลิตร จุ้น้ำยาโฟม ๕๐๐ ลิตร
รถบรรทุกน้ำสนับสนุนการดับเพลิง ขนาดความจุ ๑๐,๐๐๐ ลิตร 	รถยนต์บรรทุกทุกอเนกประสงค์ออกแบบสำหรับช่วยเหลือสนับสนุนการดับเพลิงสามารถใช้ดับเพลิงได้ด้วยตัวเอง และใช้ในการช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยต่าง ๆ ติดตั้งเครื่องสูบน้ำดับเพลิงด้านบนของตัวรถ ติดตั้งแท่นป็นฉีดน้ำแกว่งและห้องโดยสารออกแบบให้มีที่นั่งพลประจำรวมกันไม่น้อยกว่า ๖ ที่นั่ง มีตู้เก็บอุปกรณ์ที่มีประตู ปิด - เปิด พร้อมอุปกรณ์ดับเพลิง/กู้ภัยประจำตัวรถครบถ้วนเพียงพอต่อการใช้งานความยาว ๘,๙๗๐ มม. สูง ๓,๖๐๐ มม. น้ำหนักรถ ๑๘,๐๒๐ กก. น้ำหนักบรรทุก ๑๐,๐๐๐ ลิตร จุ้น้ำมัน ๒๐๐ ลิตร (ดีเซล)
รถไฟฟ้าส่องสว่าง ขนาด ๔๕ KVA 	อุปกรณ์ให้แสงสว่าง ใช้ปฏิบัติงานกู้ภัยในเวลากลางคืนประกอบด้วย ๑. เสาโคมไฟฟ้าส่องสว่างแบบเลื่อนขึ้น-ลงได้ (TELESCOPIC MAST) หมุนสายได้ ๓๔๐ องศา ปรับก้มเงยได้ ๑๓๕ องศา ขนาดสูง ๙ เมตร พร้อมโคมไฟ HALOGEN ขนาด ๑,๕๐๐ วัตต์ จำนวน ๙ โคม และแผงควบคุมระบบจ่ายกระแสไฟฟ้าครบถ้วน ๒. โคมไฟสนาม (บอลลูน) ขนาดสูง ๘ เมตร พร้อมโคมไฟ ขนาด ๕,๐๐๐ วัตต์ จำนวน ๒ โคม ๓. ชุดเครื่องตัด-ถ่างอเนกประสงค์แบบใช้มือโยก

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

ยุทโธปกรณ์สาย ขส. และ สาย ข.	สมรรถนะ/ขีดความสามารถทั่วไป
รถไฟฟ้าส่องสว่าง ขนาด 48 KVA (ต่อ) 	๔. โคมไฟส่องสว่างพร้อมขาตั้งสนามขนาด ๑,๕๐๐ วัตต์ ๒ ชุด ๕. ไฟฉายสนาม ๖. เลื่อยไฟฟ้าพร้อมอุปกรณ์ ๗. ชุดอุปกรณ์กู้ภัยนอกประสงค์ ๘. เครื่องกำเนิดไฟฟ้า (GENERATOR) ชนิดแรงเคลื่อนกระแสไฟฟ้าสลับ (AC) จำนวน ๑ เครื่อง กำลังการผลิตกระแสไฟฟ้า 48 KVA น้ำมัน ๑๐๐ ลิตร (ดีเซล)
รถบดหินตัดเหล็ก (สายพาน) 	เป็นรถที่ติดตั้งปากคืบขนาดใหญ่ เพื่อใช้บดคอนกรีตและตัดเหล็ก ในการปฏิบัติงานกู้ภัยที่เกิดจากตึกถล่ม อาคารถล่ม หรือทำลายอาคาร และใช้ในงานบรรเทาสาธารณภัย แล้วยังสามารถเปลี่ยนแขนจากปากคืบเป็นนึ่งก็เพื่อใช้ขุดดินได้ น้ำมัน ๓๑๐ ลิตร (ดีเซล) ปฏิบัติงาน ๓๐ ลิตร/ชม.
เรือยางส่งข้าม นั่ง ๙ คน 	เรือยางเครื่องยนต์ติดท้าย ท้องพับได้ ใช้ลำเลียงผู้ประสบภัยแบบเร่งด่วน บรรทุกได้จำนวน ๙ คน ความเร็ว ๓,๕๐๐ รอบ/ล้นเปลือย สป.๓ (เบนซิน) น้ำมัน ๑๗ ลิตร/ชม. - เป็นเรือยางท้องพับได้ เครื่องสูบลมด้วยเท้า - พายอะลูมิเนียม ๕ ชุด น้ำมันบรรจุเต็มถึง ๒๕ ลิตร (ผสมออกโตลูป ๑ ลิตร)
เรือท้องแบน พร้อมเครื่องยนต์ติดท้าย 	เรือท้องแบน เครื่องยนต์ติดท้าย ใช้ลำเลียงผู้ประสบภัยแบบเร่งด่วน บรรทุกได้จำนวน ๑๒ คน ความเร็วสูงสุด ประมาณ ๖๐ กม./ชม. ๕๕ แรงม้า

กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ ■

ยุทโธปกรณ์สาย ขส. และ สาย ข. ยานกู้ภัยเคลื่อนที่เร็วทางน้ำ (เจ็ทสกี) 	สมรรถนะ/ขีดความสามารถทั่วไป เรือที่ใช้ในการตรวจการณ์ และลำเลียงผู้ประสบภัยแบบเร่งด่วนในกรณีที่ผู้ประสบภัยยังสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ - สามารถรับคนได้ ๓ คน รวมคนขับ - สามารถรับคนได้ ๑ คน รวมกับน้ำหนักของที่บรรจุในกล่อง ๒๗๓ กก. - จุ้น้ำมันเชื้อเพลิง ๖๐ ลิตร (เบนซิน)
เรือกู้ภัยอะลูมิเนียม แบบ SHORT TAIL 	ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย ใช้ในการลำเลียงพลและบรรทุกสัมภาระต่างๆ ไปทางน้ำที่มีวัชพืช ขยะ สวะ และสิ่งกีดขวาง มีคีมยกใบจักรผ่านสิ่งกีดขวางได้ น้ำ ชับในน้ำโคลน น้ำตื้น ๒๐ - ๓๐ ซม. ชายฝั่งทะเลมีคลื่นและกระแสน้ำ ตัวเรือผลิตด้วยอะลูมิเนียม เสริมโฟมป้องกันเรือจม บังคับเลี้ยวได้สะดวกแม่นยำ ออกแบบหลังคาผ้าใบกันแดดกันฝน ความเร็วสูงสุด มากกว่า ๔๐ กม./ชม. เกณฑ์ความสิ้นเปลืองน้ำมันเชื้อเพลิง ๕ ลิตร/ชม. รับน้ำหนักบรรทุก ๒ ตัน หรือผู้โดยสาร ๒๐ คน หรือถ้ากระแสน้ำเชี่ยวให้ลดคนลง ความจุ น้ำมันเบนซิน (E10) เต็มถึง ๒ ถึง ๕๐ ลิตร (ใช้งานได้ ๙ ชม.)
อเมริกัน แอร์โบ๊ท (American Airboat) 	เรืออะลูมิเนียม จุ้น้ำมัน ๒๐๐ ลิตร (เบนซิน ๙๑) อัตราสิ้นเปลือง ๕๐ ลิตร/ชม.
เรือพลังลม (AIR BOAT) 	จุ้น้ำมัน ๕๐ ลิตร (เบนซิน ๙๑) อัตราสิ้นเปลือง ๕ ลิตร/ชม.

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

ยุทโธปกรณ์สาย ขส. และ สาย ช.	สมรรถนะ/ขีดความสามารถทั่วไป
รถกู้ภัยบนบกประเภศขนาดใหญ่ 	รถสำหรับกู้ภัย/ช่วยชีวิตผู้ประสบภัยจากอุบัติเหตุต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและช่วยในการเคลื่อนย้ายซาก หรือยกขนย้ายสิ่งปรักหักพังออกจากที่เกิดเหตุเพื่อค้นหาผู้ประสบภัย โดยมีอุปกรณ์สำหรับใช้งานกู้ภัย/ช่วยเหลือผู้ประสบภัย ติดตั้งอยู่ในตู้เก็บอุปกรณ์ประจำรถ ครบถ้วน เหมาะสม ต่อการใช้งานและสามารถนำออกมาใช้งานได้อย่างสะดวกรวดเร็ว กว้าง ๒,๔๔๕ มม. ยาว ๘,๙๖๐ มม. สูง ๓,๔๑๐ มม. น้ำหนักรถ ๑๘,๐๐๐ กก. จุน้ำมัน ๓๐๐ ลิตร (ดีเซล)
รถยนต์เครื่องกำเนิดไฟฟ้า พร้อมไฟฟ้าส่องสว่าง 	ใช้สำหรับปฏิบัติงานฉุกเฉินส่องสว่างอำนวยความสะดวกให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติการดับเพลิง, กู้ภัย และงานบรรเทาสาธารณภัย ใช้ผลิตกระแสไฟฟ้าสำหรับอุปกรณ์ไฟฟ้าและอุปกรณ์ส่องสว่างทั่วไป -จุน้ำมัน ๑๐๐ ลิตร (ดีเซล)

๒.๑๒ องค์การสาธารณกุศล มูลนิธิ และภาคเอกชน มีบทบาทและหน้าที่ ดังนี้

๒.๑๒.๑ สนับสนุนกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่

๒.๑๒.๒ สนับสนุนการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๒.๑๒.๓ ร่วมปฏิบัติงานตามที่อยู่ผู้อำนวยความสะดวกตามขีดความสามารถและทรัพยากร

กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ ■

สัญลักษณ์	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง
	กรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย	ที่อยู่ : ๓/๑๒ ถ.อุททองนอก แขวงดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐ โทร : ๐-๒๖๓๗-๓๐๐๐
	กรมอุดมศึกษา	ที่อยู่ : ๔๓๕๓ ถ.สุขุมวิท แขวงบางนา เขตบางนา กทม. ๑๐๒๖๐ โทร : ๐-๒๓๙๙-๔๕๖๖, ๐-๒๓๙๙-๔๕๖๘๗๔
	กรมชลประทาน	ที่อยู่ : ๘๑๑ ถ.สามเสน แขวงถนนนครไชยศรี กทม. ๑๐๓๐๐ โทร : ๐-๒๒๔๑-๐๑๒๐-๙
	กรมทรัพยากรน้ำ	ที่อยู่ : ๑๘๐/๓ อาคารกรมทรัพยากรน้ำ ถ.พระรามที่ ๖ ช. ๓๔ สามเสนใน พญาไท กทม. ๑๐๔๐๐ โทร : ๐-๒๒๗๑-๖๐๐๐
	กรมทรัพยากรธรณี	ที่อยู่ : ๗๕/๑๐ ถ.พระรามที่ ๖ แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กทม. ๑๐๔๐๐ โทร : ๐-๒๖๒๑-๕๕๐๐
	กรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ	ที่อยู่ : ๒๒๒ ถนนริมทางรถไฟเก่า แขวงบางนา เขตบางนา กทม. ๑๐๒๖๐ โทร : ๐-๒๔๓๕-๕๑๘๔
	ศูนย์เตือนภัยพิบัติ แห่งชาติ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐	ที่อยู่ : ๑๒๐ หมู่ ๓ อาคารรวมหน่วยราชการ (อาคาร B) ชั้น ๖ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กทม. ๑๐๒๑๐ โทร : ๐-๒๑๕๒-๑๒๓๐
	สถาบันสารสนเทศ ทรัพยากรน้ำและ การเกษตร	ที่อยู่ : ๑๐๘ อาคารบางกอกไทยทาวเวอร์ ชั้น ๘ ถนนรางน้ำ แขวงถนนพญาไท ราชเทวี กทม. ๑๐๔๐๐ โทร : ๐-๒๖๔๒-๗๑๓๒, ๐-๒๖๔๒-๗๑๓๓
	สำนักงานพัฒนา เทคโนโลยีอวกาศและ ภูมิสารสนเทศ	ที่อยู่ : ๑๒๐ หมู่ ๓ อาคารรวมหน่วยราชการ (อาคารรัฐประศาสนภักดี) ชั้น ๖ และชั้น ๗ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กทม. ๑๐๒๑๐ โทร : ๐-๒๑๔๑-๔๔๗๐